

Różnorodność biologiczna i jej ochrona: wokół konfliktu o Puszcę Białowieską – scenariusz zajęć

Magdalena Zboińska

UWAGA

Karta Pracy Ucznia do pobrania:

<http://ebis.ibe.edu.pl/materialy/ebis-2018-2-zboinska-2-kp.pdf>

Temat zajęć: Rola i ochrona ekosystemów leśnych

Charakter zajęć: zajęcia w grupach, praca z tekstem, dyskusja

Czas trwania zajęć: 45 minut

Adresaci: uczniowie licem lub technikum (IV etap edukacyjny, biologia, zakres podstawowy)



mgr Magdalena Zboińska: Zakład Fizjologii Molekularnej Roślin, Instytut Biologii Eksperymentalnej, Wydział Nauk Biologicznych, Uniwersytet Wrocławski

Odniesienie do podstawy programowej

Cele kształcenia:

- I. Poszukiwanie, wykorzystanie i tworzenie informacji.
Uczeń odbiera, analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł, ze szczególnym uwzględnieniem prasy, mediów i Internetu.
- II. Rozumowanie i argumentacja.
Uczeń interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo - skutkowe między faktami, formułuje wnioski, ocenia i wyraża opinie na temat omawianych zagadnień współczesnej biologii, zagadnień ekologicznych i środowiskowych.
- III. Postawa wobec przyrody i środowiska.
Uczeń rozumie znaczenie i konieczność ochrony przyrody; prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych; opisuje postawę i zachowanie człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody

Treści nauczania:

Różnorodność biologiczna i jej zagrożenia. Uczeń:

- 1) wskazuje przyczyny spadku różnorodności genetycznej, wymierania gatunków, zanikania siedlisk i ekosystemów;
- 2) przedstawia podstawowe motywy ochrony przyrody (egzystencjalne, ekonomiczne, etyczne i estetyczne);
- 6) przedstawia różnicę między ochroną bierną a czynną, przedstawia prawne formy ochrony przyrody w Polsce (...)

Cel zajęć:

Celem zajęć jest przeniesienie na praktyczny grunt wiedzy uzyskanej przez uczniów podczas realizacji bloku tematycznego „Różnorodność biologiczna i jej zagroże-

nia”. Uczniowie w czasie lekcji zapoznają się z konfliktem o wycinkę drzewostanu w Puszczy Białowieskiej. Następnie, na podstawie zdjęć i fragmentami tekstów poświęconych problematyce ochrony lasów, gradacji kornika, bioróżnorodności, metodom wycinki drzew itp. przedstawiają argumenty za i przeciw wycince w Puszczy oraz wyrabiają własny osąd na temat sporu między przyrodnikami, UNESCO i leśnikami. Uczniowie pracują w grupach, co sprzyja dyskusji. Swoje przemyślenia mogą zaprezentować na forum klasowym. Drugą częścią scenariusza zajęć jest zadania, które zapoznaje uczniów ze znaczeniem lasów dla człowieka i funkcjonowania naszej planety. Może zostać ono omówione w czasie lekcji bądź potraktowane jako zadanie domowe.

Proponowany przebieg zajęć:

I. Nauczyciel dzieli uczniów na zespoły i rozdaje im karty pracy.

II. Nauczyciel zapoznaje uczniów z temat zajęć. W tym celu może przeczytać głośno „Wprowadzenie” do Zadania 1. na karcie pracy. Może także zadawać pytania np.:

- Czy uczniowie słyszeli o konflikcie związanym z wycinką drzewostanu w Puszczy Białowieskiej?
- Czy zapoznali się z tym zagadnieniem bliżej? Co wiedzą na ten temat?
- Czy uważają, że wiedza ta jest istotna dla każdego Polaka, czy też pozostają obojętni wobec problemu?
- Czy opinie publiczna powinna ingerować w ten konflikt (np. czy zwykli obywatele powinni podisywać apele do rządu o zaprzestanie wycinki czy rozwiązanie sporu pozostawić ludziom z odpowiednim wykształceniem np. ekologom i leśnikom)

- Czy uczniowie popierają wycinkę, czy są jej przeciwni?

III. Uczniowie zapoznają się z materiałami źródłowymi do Zadania 1. i uzupełniają karty pracy (dyskutują nad zagadnieniem w grupach, ale karty uzupełniają indywidualnie).

IV. Wybrani uczniowie (przedstawiciele grup lub chętni) odczytują swoje odpowiedzi do Zadania 1. Jeżeli w klasie pojawiają się różne opinie stanowi to przyczynek do dyskusji.

V. W zależności od dostępności czasu/woli Nauczyciela uczniowie przystępują do Zadania 2. lub wykonują to zadanie w domu.

Karta Pracy Ucznia do pobrania:

<http://ebis.ibe.edu.pl/materialy/ebis-2018-2-zboinska-2-kp.pdf>

Literatura

- <http://kochampuszcze.pl/>
- <http://whc.unesco.org/en/list/33>
- <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114881,22295302,aktywisci-z-calej-europy-wstrzymali-wycinke-drzew-w-puszczy.html>
- <http://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/rzez-puszczy-trwa/7py6mn7>
- <http://www.poranny.pl/wiadomosci/hajnowka/art/5361714,greenpeace-w-puszczy-bialowieskiej-wycinke-drzew-pod-kontrola,id,t.html>
- <http://www.profesor.pl/publikacja,6105,Artykuly,Przyroda-jako-zrodlo-natchnienia-pisarzy-poetow-i-malarzy>
- <https://bialystok.onet.pl/protest-ekologow-w-puszczy-bialowieskiej-zmierza-ku-koncowi/lws4xkc>
- <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/puszcza-bialowie-ska-ile-drzew-wycieto-w-2017-r/hrgb45w>
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Cis_pospolity
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi%C4%99dzynarodowy_Dzie%C5%84_R%C3%B3%C5%BCnorodno%C5%9Bci_Biologicznej
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Puszcza_Bia%C5%82owieska
- <https://www.theguardian.com/environment/2010/sep/28/price-biodiversity-species-worth-cop10>
- Radzewicz J. *Lasy w walce z globalnym ociepleniem klimatu*. <http://www.rme.cbr.net.pl/index.php/ekologia-i-srodowisko/926-lasy-w-walce-z-globalnym-ociepleniem-klimatu>
- Rient R (2015). Wywiad z Adamem Wajrakiem. W: *Wysokie Obcasy* z 31 października 2015. Warszawa: AGORA SA, 45-47.
- Wohlleben P (2016). *Sekretne życie drzew*. Kraków: Wydawnictwo Otwarte
- Wohlleben P (2017). *Duchowe życie zwierząt*. Kraków: Wydawnictwo Otwarte
- Wulf A (2017). *Człowiek, który zrozumiał naturę. Nowy świat Alexandra von Humboldta*. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie
- Zwaduch P. *Masowe występowanie kornika w Górach Stołowych*. Tablica dydaktyczna z terenu Parku Narodowego Gór Stołowych